

Curtea Supremă de Justiție
DECIZIE

03 martie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:
Președinte – Timofti Vladimir,
Judecători – Toma Nadejda, Boico Victor,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmarî Veaceslav și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020 și a sentinței Judecătorei Orhei (sediul central) din 28 mai 2020, în cauza penală în privința lui

Dejmarî Veaceslav XXXXX, născut la XXXXX,
originar din sat. XXXXX, r-nul XXXXX, domiciliat în
sat. XXXXX.

Termenul de examinare:

prima instanță: 20.03.2020 – 28.05.2020
instanța de apel: 08.07.2020 – 29.09.2020
instanța de recurs: 04.12.2020 – 03.03.2021

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătorei Orhei (sediul Centru) din 28 mai 2020, Dejmarî Veaceslav a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza:

- art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare;
- art. 171 alin. (1) Cod penal, la 4 (patru) ani închisoare;

Potrivit art. 84 alin. (1) Cod penal, pentru concurs de infracțiuni, prin cumul parțial al pedepselor aplicate lui Dejmarî Veaceslav i-a fost stabilită definitiv pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 (șapte) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Conform art. 85 alin. (1), art. 87 alin. (1) Codul penal, pentru cumul de sentințe, la pedeapsa aplicată prin prezenta sentință, s-a adăugat total, partea neexecutată a pedepsei stabilite prin încheierea Judecătorei Orhei (sediul Rezina) din 14.11.2019, sub formă de cu 240 ore muncă neremunerată în folosul comunității (care conform art.67 alin.(3) Cod penal, constituie 2 luni închisoare), stabilindu-i lui Dejmarî Veaceslav, pedeapsa definitivă sub formă de închisoare, pe un termen de 7 (șapte) ani și 2 (două) luni, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a încasat din contul inculpatului Dejmarî Veaceslav în beneficiul bugetului statului suma de 11070 (unsprezece mii șaptezeci) lei, cu titlu de cheltuieli de judecată.

2. În sentință, prima instanță a constatat că:

Dejmarî Veaceslav, la data de 01.01.2020, aproximativ la ora 14:00, aflându-se la domiciliul propriu, situat în satul Zahoreni, raionul Orhei, urmărind scopul satisfacerii poftelor sexuale, prin constrângere fizică, manifestată prin aplicarea violenței care nu a cauzat prejudiciu sănătății cet. XXXXX, imobilizând fizic victima XXXXX, care în acel moment se afla la el în ospete, a dezbrăcat-o forțat de lenjerie și contrar voinței ei, a întreținut cu ea un raport sexual.

Tot el, la data de 01.01.2020, aproximativ la ora 14:00, aflându-se în domiciliul propriu, situat în satul XXXXX, raionul XXXXX, adică după săvârșirea violului cet. XXXXX, acționând intenționat și de comun acord cu concubina sa, Cojocari Marina XXXXX, cu scopul de a împiedica victima XXXXX, care se afla la ei în ospete să sesizeze organele de drept despre săvârșirea infracțiunii, acțiune care nu era legată de răpirea acesteia, au încuiat cu cheia ușa de la intrare/ieșire a casei în care se aflau, pentru a împiedica victima de a se deplasa conform voinței sale, de a-și alege locul aflării, de a comunica cu alte persoane după propria voință, astfel, privând-o de libertate pe XXXXX de la 01.01.2020, aproximativ ora 14:00, până la 02.01.2020, aproximativ ora 11.00, când victima a reușit să iasă din casă și să fugă.

Acțiunile lui Dejmarî Veaceslav au fost încadrate în baza art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, *privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, săvârșită de două persoane; și în baza art. 171 alin. (1) Cod penal, violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmarî Veaceslav, prin care a solicitat admiterea acestuia, casarea integrală a sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri de achitare pe motiv că nu există faptul infracțiunii.

3.1. În susținerea apelului, avocatul a menționat că:

- concluziile instanței de fond, ce au stat la baza sentinței de condamnare, nu corespund circumstanțelor cauzei, motiv din care solicită casarea acesteia;

- asupra solicitării de a fi pronunțată o sentință de achitare reiterează că, conform art. 24 alin. (2) și alin. (4) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii. Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane, sarcina prezentării probelor învinuirii revenindu-i procurorului;

- orice cetățean beneficiază de prezumția de nevinovăție, deschiderea unei proceduri judiciare penale prin începerea urmăririi penale nefiind posibilă decât în condițiile prevăzute de lege. Prin adoptarea prezumției de nevinovăție ca principiu de bază, distinct de celelalte drepturi care garantează și ele libertatea persoanei - dreptul la apărare, respectarea demnității umane, trebuie să

răspundă următoarelor cerințe: vinovăția se stabilește în cadrul unui proces, cu respectarea garanțiilor procesuale, deoarece simpla învinuire nu înseamnă și stabilirea vinovăției; sarcina probei revine părții acuzării, pe motiv că interpretarea se face în fiecare etapă a procesului penal, concluziile unui organ judiciar nefiind obligatorii și definitive pentru următoarea fază a procesului; la adoptarea unei hotărâri de condamnare, până la rămânerea definitivă, inculpatul are statutul de persoană nevinovată; soluția instanței trebuie să se bazeze pe probe certe de vinovăție, iar în caz de îndoială, ce nu poate fi înlăturată prin probe, trebuie să se pronunțe o soluție de achitare;

- la caz urmează a fi reținută și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, din care rezultă că principiul prezumției de nevinovăție reclamă, printre altele, că sarcina probei să revină acuzării și că dubiul să fie profitabil acuzatului. Acuzării îi revine obligația de a arăta învinuitului care sunt acuzațiile aduse și a oferi probe suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție;

- înfăptuirea justiției penale, cere ca instanța să nu se întemeieze, în hotărârile sale pe care le pronunță, pe probabilitate, ci pe certitudinea dobândită pe bază de probe decisive, complete, sigure, în măsură să reflecte realitatea obiectivă (fapta (le) supuse judecății). Numai așa se formează convingerea izvorâtă din dovezile administrate în cauză, că adevărul - infracțiunea dedusă spre soluționarea instanței - este, fără echivoc, cea pe care o înfățișează realitatea reconstituită ideologic cu ajutorul probelor.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, apelul declarat de avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmar Veaceslav a fost respins, ca nefondat, cu menținerea sentinței fără modificări.

4.1. În motivarea soluției adoptate, instanța de apel a menționat că, instanța de fond a stabilit în mod corect starea de fapt și vinovăția inculpatului care a fost dovedită cu certitudine și fără echivoc, dând faptei săvârșite încadrarea juridică corespunzătoare materialului probator administrat, împrejurări constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală sus-indicată.

Deși inculpatul nu și-a recunoscut vina, vinovăția acestuia în comiterea infracțiunilor imputate se confirmă prin următoarea sistemă de probe analizate și apreciate de instanța de apel prin prisma prevederilor art. 101 Cod de procedură penală, care sunt pertinente, concludente, utile și veridice și coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate XXXXX; declarațiile martorilor Voitic Adrian, Lupașcu Maria, Cojocari Marina; declarațiile specialistului Duca Dumitru; plângerea părții vătămate Ceban Raisa din 02.01.2020; raportul privind recepționarea informației telefonice despre comiterea unei fapte ilicite înregistrate la IP Orhei la 02.01.2020, ora 11:43 min.; raportul de expertiză judiciară nr. 202025P0009 din 09.01.2020; raportul de expertiză judiciară nr. 202025P0008 din 07.02.2020; raportul de expertiză judiciară nr. 20200500010 din 05.02.2020; raportul de expertiză judiciară nr. 20200500011 din 29.01.2020; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 02.01.2020, și foto-tabelul anexat, în cadrul căruia a fost cercetată locuința lui

Dejmari Veaceslav, situată în satul Zahoreni, raionul Orhei; procesul-verbal de cercetare la fața locului din 25.02.2020; procesul-verbal de ridicare din 02.01.2020; procesul-verbal de examinare a obiectului din 03.01.2020; procesul-verbal de recunoașterea a obiectului din 29.01.2020; procesul-verbal de confruntare din 29.01.2020 dintre Cojocari Marina și partea vătămată XXXXX.

Totodată, instanța de apel a subliniat că prima instanță întemeiat a apreciat critic declarațiile inculpatului, considerându-le a fi neveridice și date cu scopul evitării răspunderii penale, or, acestea contravin întregului sistem de probe cercetate de către prima instanță și anume declarațiile părții vătămate, martorilor audiați, luate în coroborare cu probele materiale, care combat în întregime versiunea inculpatului.

La fel, instanța de apel a apreciat critic argumentele din apelul apărătorului precum că, inculpatul Dejmari Veaceslav urmează a fi achitat din motiv că, la caz nu au fost acumulate suficiente probe întru confirmarea învinuirii înaintate, iar faptele sunt contrare probelor acuzării prezentate și cercetate în cadrul ședințelor de judecată, deoarece probele administrate în speță și cercetate în ședința de judecată a primei instanțe precum și în instanță de apel, denotă cu certitudine faptul că vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor imputate a fost pe deplin dovedită fără careva dubii.

5. Nefiind de acord cu decizia instanței de apel, declară recursuri ordinare:

5.1. Avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmari Veaceslav, prin care solicită casarea totală a deciziei instanței de apel, cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare, pe motiv că nu există faptul infracțiunii.

În motivarea recursului, avocatul a menționat că:

- în urma examinării cauzei penale și a probelor prezentate în rechizitoriu, partea apărării a ajuns la concluzia că Dejmari Vceaslav nu a comis infracțiunile incriminate, motiv din care urmează a fi achitat;

- asupra solicitării de a fi pronunțată o sentință de achitare, menționează că potrivit prevederilor art. 24 alin. (2), (4) Cod de procedură penală, instanța judecătorească nu este organ de urmărire penală, nu se manifestă în favoarea acuzării sau a apărării și nu exprimă alte interese decât interesele legii;

Părțile în procesul penal își aleg poziția, modul și mijloacele de susținere a ei de sine stătător, fiind independente de instanță, de alte organe ori persoane. Potrivit art. 26 alin. (3) Cod de procedură penală, sarcina prezentării probelor învinuirii îi revine procurorului;

- de asemenea indică asupra faptului că dispozițiile art. 8 și art. 66 Cod de procedură penală, precum și cele ale art. 21 din Constituția Republicii Moldova, potrivit cărora orice cetățean beneficiază de prezumția de nevinovăție, deschiderea unei proceduri judiciare penale - prin începerea urmăririi penale - nefiind posibilă decât n condițiile prevăzute de lege;

- pe lângă reglementările din dreptul intern, a mai menționat și jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, care a statuat că „principiul prezumției de nevinovăție reclamă, printre altele, că sarcina probei să revină acuzării și că dubiul să fie profitabil acuzatului. Acuzării îi revine obligația de a arăta învinuitului care sunt acuzațiile cărora le face obiectul și a oferi probe

suficiente pentru a întemeia o declarație de vinovăție”.

5.2. Inculpatul Dejmarî Veaceslav, prin recursul declarat la 03 decembrie 2020, solicită casarea deciziei instanței de apel cu pronunțarea unei noi hotărâri de achitare.

În motivarea recursului, inculpatul menționează că:

- nu a comis infracțiunile incriminate;
- vinovăția de comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 166 alin. (2) lit. d), art. 171 alin. (1) Cod penal, nu a fost confirmată prin careva probe, partea vătămată fiind influențată de către partea acuzării de a depune mărturii împotriva lui;

- excoriațiile de pe fața lui au apărut în urma unei zgîrieturi la pădure;
- toate acțiunile procesuale au fost efectuate cu încălcarea drepturilor sale.

6. Referință asupra recursurilor ordinare declarate, a fost depusă de către procurorul în secția reprezentarea învinuirii în Curtea Supremă de Justiție, Crijanovschi Sergiu, prin care pledează pentru dispunerea inadmisibilității recursurilor, ca fiind vădit neîntemeiate.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursurilor ordinare declarate în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide asupra inadmisibilității acestora din următoarele considerente.

7.1. Cu referire la recursul declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmarî Veaceslav.

Potrivit art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel doar în cazurile stipulate în textul normei vizate.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că este vădit neîntemeiat.

Colegiul penal menționează că potrivit practicii judiciare constante, erorile de drept pot fi erori de drept formal sau procesual și erori de drept material sau substanțial. Instanța de recurs verifică dacă s-a aplicat corect legea la faptele reținute prin hotărârea atacată și dacă aceste fapte au fost constatate cu respectarea dispozițiilor de drept formal și material.

Conform prevederilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor stipulate expres de art. 427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate de recurent, or, art. 427 alin. (1) Cod de procedură penală, prevede că hotărârile instanței de apel pot fi atacate cu recurs ordinar pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel la judecarea cauzei.

Din conținutul recursului declarat, deși nu este indicat în mod expres, se atestă că recurentul invocă temeiul pentru casare prevăzut la art. 427 alin. (1) pct. 8) Cod de procedură penală, potrivit căruia hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond în cazurile când *nu au fost întrunite elementele infracțiunii*.

Având în vedere motivele invocate de recurent, Colegiul penal amintește că potrivit art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii prevăzute de norma penală.

Colegiul penal reține, că acest temei include cazurile când nu a fost stabilită fapta care corespunde elementelor constitutive ale infracțiunii, nici mijloacele de probă prin intermediul cărora s-au constatat elementele constitutive, ori când nu au fost stabilite faptele care invocă circumstanțele atenuante și agravante ale infracțiunii.

În conformitate cu materialele cauzei se atestă, că Dejmar Veaceslav a fost pus sub învinuire și ulterior prima instanță l-a recunoscut vinovat de săvârșirea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, conform indicilor calificativi – *privațiunea ilegală de libertate a unei persoane, dacă acțiunea nu este legată cu răpirea acesteia, săvârșită de două persoane, și respectiv, violul, adică raportul sexual săvârșit prin constrângere fizică sau psihică a persoanei.*

Raportând argumentele recursului la conținutul deciziei atacate, Colegiul penal constată că instanța de apel a dat o argumentare amplă soluției pronunțate, apreciind cu certitudine că în baza probelor cercetate, vinovăția lui Dejmar Veaceslav în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost dovedită pe deplin.

La caz, Colegiul penal reține, că argumentele invocate în cererea de recurs au constituit obiect de examinare în cadrul judecării cauzei în instanța de apel, cărora le-a fost dată aprecierea și motivarea corespunzătoare.

Având în vedere motivele ce au stat la baza pronunțării soluției contestate, Colegiul penal a ajuns la concluzia, că instanța de apel corect a stabilit circumstanțele de fapt și de drept, analizând obiectiv cumulul de probe prin prisma art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, concludenței, veridicității și coroborării lor, ajungând la o concluzie întemeiată privind vinovăția lui Dejmar Veaceslav în săvârșirea infracțiunilor incriminate.

Așadar, nu pot fi reținute argumentele apărării precum că în acțiunile inculpatului nu au fost întrunite elementele infracțiunii, or, din conținutul deciziei atacate rezultă cu claritate că instanța de apel, a apreciat obiectiv cumulul de probe, constatând că argumentele apărării despre nevinovăția inculpatului în comiterea faptelor penale incriminate se combat prin totalitatea de probe cercetate în ședința de judecată, care demonstrează incontestabil vinovăția inculpatului în comiterea infracțiunilor prevăzute de art. 171 alin. (1), art. 166 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Mai mult, versiunea prezentată de către apărare asupra probelor puse la baza condamnării inculpatului, nu poate constitui temei de admitere a recursului, or, la etapa judecării recursului instanța de recurs nu analizează conținutul mijloacelor de probă, nu dă o nouă apreciere materialului probator și nu stabilește o altă situație de fapt, decât cea constatată de instanțele de fond, aceasta fiind sarcina primordială a instanțelor de fond.

Din atare considerente, Colegiul penal nu examinează criticile referitoare la presupusa greșită reținere, pe baza probelor administrate în cauză, a anumitor elemente faptice, ci verifică, prin raportare la situația de fapt stabilită de instanțele de fond, corectitudinea dispunerii condamnării inculpatului conform infracțiunii incriminate.

În consecință, Colegiul penal conchide, că la examinarea recursului declarat de avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmarî Veaceslav, nu au fost stabilite careva erori de drept care ar condiționa casarea deciziei contestate, impunându-se soluția inadmisibilității recursului, ca fiind vădit neîntemeiat.

7.2. Cu referire la recursul declarat de inculpatul Dejmarî Veaceslav.

Conform art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că, recursul este declarat peste termen.

Dispozițiile art. 422 Cod de procedură penală, prevăd expres că termenul de recurs este de 30 de zile de la data pronunțării deciziei.

Din materialele dosarului rezultă că dispozitivul deciziei atacate a fost pronunțat la 29 septembrie 2020, atât în prezența avocatului Bulbuc Boris, cât și a inculpatului Dejmarî Veaceslav, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată din aceeași dată (f.d. 79, vol. II), din care rezultă că ambii au fost înștiințați despre ziua pronunțării deciziei motivate, stabilită pentru data de 27 octombrie 2020.

Astfel, în speță, termenul de 30 zile se calculează, începând cu 27 octombrie 2020 și a fost epuizat la 27 noiembrie 2020 (inclusiv), însă recursul ordinar a fost declarat de către inculpatul Dejmarî Veaceslav, prin intermediul oficiului poștal, la data de 03 decembrie 2020.

Din cele constatate supra, instanța de recurs ordinar conchide că recursul declarat de inculpatul Dejmarî Veaceslav este depus peste termenul legal de 30 zile, prevăzut în art. 422 Cod de procedură penală.

Potrivit art. 231 Cod de procedură penală, termenele stabilite de prezentul cod se calculează pe ore, zile, luni și ani. La calcularea termenelor procedurale se pornește de la ora, ziua, luna și anul indicate în actul care a provocat curgerea termenului, afară de cazurile în care legea dispune altfel. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

În conformitate cu prevederile art. 230 alin. (2) Cod de procedură penală, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

Unul dintre scopurile legii procesual penale este asigurarea egalității pentru toate părțile interesate în procesul penal, însă acest deziderat impune disciplinarea activității procesuale, inclusiv și prin stabilirea unor termene peremptorii.

Prin urmare, Colegiul penal, constatând încălcarea de către recurent a prevederilor art. 422 Cod de procedură penală, a ajuns la concluzia inadmisibilității recursului declarat de către inculpatul Dejmar Veaceslav, din motiv că este depus peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (2) pct. 2) și pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmar Veaceslav și de către inculpat, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 29 septembrie 2020, în cauza penală în privința lui **Dejmar Veaceslav XXXXX**, cel declarat de către avocatul Bulbuc Boris în numele inculpatului Dejmar Veaceslav, ca fiind vădit neîntemeiat, iar cel declarat de către inculpatul Dejmar Veaceslav, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la **02 aprilie 2021.**

Președinte

Timofti Vladimir

Judecătorii

Toma Nadejda

Boico Victor